

Asia: VN/27997/2023

Lausuntopyyntö Kansallisesta ruokastrategiasta 2040

Luku 3.1: Reiluus ja kannattavuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Kannattavuus ja reiluus

-

Strateginen tavoite 1: Arvonlisä jakautuu aiempaa tasaisemmin ruokaketjussa

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruokavienti ja kansainvälinen kilpailukyky kasvaa

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Ruoka-ala on houkutteleva ja reilu

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 4: Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy ja lisää väliotsikko

Huomioita ja havaintoja

Pidämme positiivisena, että eläinten hyvinvoinnin kehittäminen on mainittu Kansallisen ruokastrategian yhtenä strategisena tavoitteena.

Samalla pidämme tärkeänä, että strategiassa korostettaisiin selvemmin eläinten hyvinvoinnin toteutumisen vaativan selkeitä parannuksia nykyisiin eläintuotannon käytänteisiin ja myös lakiin eläinten hyvinvoinnista. Esimerkiksi porsaiden kirurgista kastreataiota ilman nukutusta, lehmäemojen ja vasikoiden varhaista pakkoerotusta tai sikojen ja kanojen hiilidioksiditainnutusta (joka aiheuttaa

voimakkaan tukehtumisen tunteen) ei voida pitää ”hyvinvointina”, vaikka nämä kaikki ovat arkisia ja laissa sallittuja osia kotimaista eläinteollisuutta.

Nykyinen eläintuotanto sisältää runsaasti sellaisia eläinten kohtelun muotoja, jotka tutkitusti aiheuttavat eläimille kohtuutonta stressiä, hätää tai kärsimystä. Olisikin oleellista korostaa, että vastuullisempi ruoantuotanto vaatii huomattavia edistysaskeleita eläinten kohtelussa – muussa tapauksessa ”hyvinvointi” jää sanahelinäksi.

Ruokastrategiaan tarvitaan enemmän eläineettistä huomiointia myös siltä osin, että eläinten tappamista ruoaksi voidaan kritisoida eettisin perustein. Osa valitseekin ravinnokseen eläintuotteiden sijaan kasvipohjaista ravintoa. Kasvipohjaisuus tulee arvioiden mukaan tulevaisuudessa yleistymään ja Kansallisen ruokastrategian olisi hyvä nostaa se esille yhtenä eläineettisenä ruokailua koskevana valintana.

Ks. esim.

Guasco, C., et al. (2025). Weaning as Stressor for Calf Welfare. *Animals*, 15(9), 1272. <https://doi.org/10.3390/ani15091272>

Verhoeven, Merel et al. (2016). Time to Loss of Consciousness and Its Relation to Behavior in Slaughter Pigs during Stunning with 80 or 95% Carbon Dioxide. *Frontiers in Veterinary Science*. 3. 10.3389/fvets.2016.00038.

Strateginen tavoite 5: Reilu datatalous luo arvoa ruokajärjestelmään

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.2: Huoltovarmuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Huoltovarmuus

-

Strateginen tavoite 1: Riskienhallinta vahvistuu ruokajärjestelmässä

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruuantuotannon jatkuvuus turvataan

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Tuotantopanosten omavaraisuusaste nousee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.3: Luonnon kantokyky

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.3. luonnon kantokyky

Pidämme huolestuttavana sitä, että strategiassa ei tuoda kasvisruoan roolia juuri lainkaan esille. Tutkimus osoittaa jo kiistatta, että eläintuotanto on yksi suurimmista ilmastokriisin ja luontokadon syistä, ja että eläintuotteiden selvä vähentäminen (vähintään 50-80%) on välttämätöntä ilmastokriisin ja luontokadon hillitsemiseksi. Siksi strategiassa olisi tähdellistä korostaa kasvisruoan merkitystä nykyistä selvästi vahvemmin.

Ks. esim. Poore, J. & Nemeck, T. (2018). "Reducing food's environmental impacts through producers and consumers". Science 360, 987–992.

Strateginen tavoite 1: Ruokaketjun ilmastovaikutukset vähentyvät

Huomioita ja havaintoja

Ks. edellä

Strateginen tavoite 2: Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja luonnontila paranee

Huomioita ja havaintoja

Ks. edellä

Strateginen tavoite 3: Ravinnepäästöt vähentyvät ja peltojen vesitalous paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.4: Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.4. Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

-

Strateginen tavoite 1: Kotimaisten elintarvikkeiden käyttö lisääntyy ja ymmärrys ruokajärjestelmästä vahvistuu

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Mahdollisuus terveelliseen ruokaan lisääntyy

Huomioita ja havaintoja

Tutkimus osoittaa, että eläintuotteiden käytön vähentäminen laskee monien yleisten elintasosairauksien esiintyvyyttä sekä tukee muutoinkin ihmisten terveyttä. Varsinkin punaisen lihan yhteyksistä vaarallisiin sairauksiin kuten sydän- ja verisuonitauteihin, 2-tyyppin diabetekseen ja suolistosyöpiin on jo runsaasti näyttöä. Samoin kasvien määrän lisäämisen huomattavista terveyseduista on paljon tieteellistä näyttöä.

Siksi on yllättävää ja huolestuttavaa, että kasvisruoka mainitaan strategialuonnoksessa vain parissa lauseessa.

Olisikin ehdottoman tärkeää, että Kansallinen ruokastrategia seuraisi alaa koskevaa tutkimusta ja painottaisi eläintuotteiden vähentämisen hyötyjä ihmisten terveydelle.

Ks. esim. WHO European Office for the Prevention and Control of Noncommunicable Diseases (2021). "Plant-based diets and their impact on health, sustainability and the environment: a review of the evidence." <https://www.who.int/europe/publications/i/item/WHO-EURO-2021-4007-43766-61591>

Strateginen tavoite 3: Ruoka on osa rikasta ja elävää ruokakulttuuria

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 4: Yhteisöllisyys ruuan ympärillä kasvaa ja vahvistaa hyvinvointia

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 4: Kehitettävät valmiudet

Huomioita ja havaintoja lukuun 4 Kehitettävät valmiudet

-

Muuta kommentoitavaa

Muita huomioita strategiasta.

Yhteenvedona korostamme, että Kansallinen ruokastrategia kaipaa selvästi enemmän huomiota 1) eläinten hyvinvointiin ja 2) kasvisruoan merkitykseen niin ihmisten terveyden, ilmaston kuin luonnonkin kannalta.

Aaltola Elisa
Eläinoikeusakatemia ry